

ਵਿਕਾਸ ਬਹਿਲ ਜੇ.

ਪਰਵੀਨ ਕੌਰ ਅਤੇ ਹੋਰ- ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

2020 ਦਾ CRWP ਨੰਬਰ 7289

ਅਕਤੂਬਰ 07, 2021

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950—ਅਨੁਛੇਦ. 226—ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ—ਲਿਵ-ਇਨ ਰਿਲੇਸ਼ਨਸ਼ਿਪ ਵਿਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ—ਇਕ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਆਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ—ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ—ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਰਵਉੱਚ ਹੈ।

ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ, ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਊਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਇਹ ਅਦਾਲਤ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ, ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ/ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਅਸਵੀਕਾਰ ਅਤੇ ਨਾਖੁਸ਼ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ 'ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ' ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 13)

ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ।

ਕਰਨਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਏ.ਏ.ਜੀ., ਪੰਜਾਬ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 8 ਤੋਂ 11 ਲਈ ਅਰੁਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੱਕੜ, ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਵਿਕਾਸ ਬਹਿਲ, ਜੇ. (ਓਰਲ)

(1) ਮੌਜੂਦਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(2) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪ੍ਰੇਮ ਸਬੰਧਾਂ ਕਾਰਨ ਲਿਵ ਇਨ ਰਿਲੇਸ਼ਨਸ਼ਿਪ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਵਿਆਹ ਉੱਤਰਦਾਇਕ ਨੰਬਰ 8 ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਲਿਜਾਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ

ਅਤੇ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਨੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਇਕ ਨੰਬਰ 8 ਤੋਂ ਤਲਾਕ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਦੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(3) ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਨੋਟਿਸ ਆਫ ਮੋਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਲਿਵ-ਇਨ ਰਿਲੇਸ਼ਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

(4) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟ ਬੈਚ ਨੇ ਮਿਤੀ 18.05.2021 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ **ਸੀਆਰਡਬਲਯੂਪੀ-4521-2021 ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ** ਜਿਸਦਾ ਸਿਰਲੇਖ **ਪਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੀ**, ਨੇ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ। "ਲਿਵ ਇਨ ਰਿਲੇਸ਼ਨਸ਼ਿਪ" ਵਿੱਚ।

(5) ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਾਲਮੇਲ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 03.09.2021 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜੋ **ਸੀਆਰਡਬਲਯੂਪੀ-7874-2021 ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ**, ਜਿਸਦਾ ਸਿਰਲੇਖ **ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹੈ**, ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਤਲਾਕ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਸੀ।

(6) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2-ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਤਰਨਤਾਰਨ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 11.09.2020 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਪੀ-3) ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ। ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੇ ਨਾਲ ਉਕਤ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇ।

(7) ਸਿੱਖਿਅਤ ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2- ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਕਪਤਾਨ, ਤਰਨਤਾਰਨ, 11.09.2020 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-3) ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਜਾਨ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੇ ਨਾਲ ਵੇਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(8) ਇਸ ਮੌਕੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ੍ਰੀ ਅਰੁਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੱਕੜ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 8 ਤੋਂ 11 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਆਪਣੀ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਨੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਤੱਥ ਦਾ ਸ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ

OTHERS (*Kikas Bahl, J.*)
ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਸਾਰੀਆਂ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 8 ਤੋਂ 11 ਤੱਕ ਵਿਆਹੁਤਾ ਵਿਆਹ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਤਾ ਵੀ ਗਲਤ ਹੈ।

(9) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ। **ਪਰਦੀਪ ਸਿੰਘ (ਸੁਪੈਰਾ) ਦੀ ਅਦਾਲਤ** ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ:-

“ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਰਵਉੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਪੂਰਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦਾ ਸਾਥੀ ਚੁਣਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਆਹ ਰਾਹੀਂ ਪਾਰਟਨਰ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਰਸਮੀ ਰੂਪ ਦੇਣ ਜਾਂ ਲਿਵ-ਇਨ-ਰਿਲੇਸ਼ਨਸ਼ਿਪ ਦੀ ਗੈਰ-ਰਸਮੀ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਉਣ। ਲਿਵ-ਇਨ-ਰਿਲੇਸ਼ਨਸ਼ਿਪ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਆਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਮਹਾਨਗਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਕਿਉਂਕਿ, ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਿਆਹ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਰਸਮੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਨੇ ਵੱਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ, ਇਹ ਸੰਕਲਪ ਛੋਟੇ ਕਸਬਿਆਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਫੈਲ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਿਵ-ਇਨ-ਰਿਲੇਸ਼ਨਸ਼ਿਪ ਲਈ ਸਮਾਜਿਕ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਕਿਸੇ ਅਪੈਰਾ ਚ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਕੀਮਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇਸਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਆਉ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰੀਏ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜੋੜਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਗੱਠਜੋੜ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਸਥਿਤੀ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਜੋੜਾ ਲਿਵ-ਇਨ-ਰਿਲੇਸ਼ਨਸ਼ਿਪ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਫਰਕ ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਇਸ

ਨਾਲ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਪਵੇਗਾ? ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ. ਜੋੜਾ ਦੋਹਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਡਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ

ਉਸੇ ਹੀ ਰਾਹਤ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਸਿਤ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰ.2 ਨੂੰ ਮਿਤੀ 9.5.2021 (ਅਨੇਕਚਰ P3) ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਉਚਿਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਜਾਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਪਹੁੰਚੇ।

(10) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ "ਲਿਵ ਇਨ ਰਿਲੇਸ਼ਨਸ਼ਿਪ" ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਤਲਾਕ ਦੇ ਪਹਿਲੂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਮਿਤੀ 03.09.2021 ਦੇ ਐਲਪੀਏ-769-2021 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਸਿਰਲੇਖ **ਇਸ਼ਰਤ ਬਾਨੋ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ** . ਇਸ਼ਰਤ ਬਾਨੋ (ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ) ਨੇ 2021 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 7903 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। 01.09.2021 ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

“ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 5 ਤੋਂ 9 ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 5 ਤੋਂ 9 ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਵਿਆਹ ਇੱਕ ਆਲੀਆ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਹਸਨ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ 26.07.2018, 27.08.2018 ਅਤੇ 27.09.2018 ਨੂੰ ਤਲਾਕ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਭਾਵ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 - ਅਸਲਮ ਖਾਨ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਕੀਤੇ ਗਏ 03 ਤਲਾਕ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੁਆਰਾ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਧਾਰਿਤ ਇਹਨਾਂ 03 ਤਲਾਕ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਪਾਸੜ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹਨ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਨਾਜ਼ ਅਲੀ ਅਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ ਖਾਨ ਨਾਮ ਦੇ ਦੋ ਸਾਂਝੇ ਗਵਾਹ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪਤਨੀ ਆਲੀਆ ਹਸਨ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਤਲਾਕ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕੋਈ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ,

OTHERS (*Vikas Bahl, J.*)

ਇਹਨਾਂ ਤਲਾਕ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਵਿਆਹ 06.07.2013 ਨੂੰ ਆਲੀਆ ਹਸਨ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਸੋਹਾਲੀਆ ਅਸਲਮ ਅਤੇ ਅਮੀਮਾ ਅਸਲਮ ਨਾਮਕ ਦੋ ਧੀਆਂ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜੋ ਜ਼ਿੰਦਾ ਹਨ ਅਤੇ ਰਹਿ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਭਾਵ ਆਲੀਆ ਹਸਨ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਇਕਪਾਸੜ ਰਿਵਾਜੀ ਤਲਾਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਹੁਣ 20.08.2021 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਕੋਆਰਡੀਨੇਟ ਬੈਚ ਨੇ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿੰਨੀ ਰਕਮ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ।

02 ਮਿਤੀਆਂ ਲੈਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਆਇਆ।

ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤ 02 ਨਾਬਾਲਗ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੀ ਮਾਂ - ਆਲੀਆ ਹਸਨ ਦੇ ਰਹਿਮ 'ਤੇ ਰਹਿ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਨਾ ਸਿਰਫ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਪਤਨੀ ਆਲੀਆ ਹਸਨ ਨੂੰ ਤਲਾਕ ਦੇਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਉਹ ਨੇ 4½ ਸਾਲ ਅਤੇ 02 ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ 02 ਨਾਬਾਲਗ ਧੀਆਂ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਅਤੇ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਕਾਮੂਕ ਅਤੇ ਵਿਭਚਾਰੀ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮੋਹਰ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਇੱਕ ਚਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਸਲਿਮ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਅਕਾਦਮਿਕ ਨਜ਼ਰੀਆ ਲੈਣ ਦੀ ਬਜਾਏ 02 ਨਾਬਾਲਗ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਬਾਰੇ ਵਧੇਰੇ ਚਿੰਤਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰ.2 ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ 02 ਨਾਬਾਲਗ ਬੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ।

ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਆਲੀਆ ਹਸਨ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ 1,00,000/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(11) ਉਪਰੋਕਤ ਦੀ ਇੱਕ ਪੜਚੋਲ, ਇਹ ਦਰਸਾਏਗੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤਲਾਕ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਇੱਕ ਪਾਸੜ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਨ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਲਾਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆ

ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 03.09.2021 ਦੇ ਫੈਸਲੇ, ਜੋ ਕਿ ਐਲਪੀਏ-769-2021 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਸਿਰਲੇਖ **ਇਸ਼ਰਤ ਬਾਨੋ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-**

“ਜਿਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੇ ਹਾਂ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਖਤਰੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ, ਜੇਕਰ ਏ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੈਰਾ ਧਿਕ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਰਾਹ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੋਵੇ। ਕਾਨੂੰਨ. ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਕਤ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੇਖਦਿਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ, ਮਲੇਰ ਕੋਟਲਾ, ਮਿਤੀ 17.08. ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਗੇ। 2021 Annexure P-5) ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪਦਾਰਥ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਢੁਕਵੇਂ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਕਿ ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਨਾ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਅਪੈਰਾ ਧਿਕ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਆਪਣਾ ਰਾਹ ਅਪਣਾਏਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ/ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲੋੜ ਹੋਵੇ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਜਾਨ-ਮਾਲ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਸਬੰਧ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਅਪੈਰਾ ਧਿਕ ਮਾਮਲਾ ਸੀ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ, ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਊਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਇਹ ਅਦਾਲਤ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ, ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ/ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ

OTHERS. (*Vikas Bahl, J.*)
ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਅਸਵੀਕਾਰ ਅਤੇ ਨਾਖੁਸ਼ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ 'ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ' ਦੇ ਸੀਵਿਟਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

(12) ਕਿਉਂਕਿ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ,
ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਉਕਤ ਪਹਿਲੂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ।

(13) ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ, ਤਰਨਤਾਰਨ, ਮਿਤੀ 11.09.2020 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-3) ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੀ ਘੋਖ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕੀਆਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਰਾਜ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

(14) ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ।

ਤੇਜਿੰਦਰਬੀਰ ਸਿੰਘ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ